

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3127/2016. (VI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.123/2015/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján nyújtotta be az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát. Az egyedi ügyben az indítványozó II. rendű felperesként vett részt, az I. rendű felperes egy kft. (a továbbiakban: I. rendű felperes) volt, az alperes egy magányszemély (a továbbiakban: alperes). Az egyedi ügyben eredetileg alperesként vett részt egy felszámolás alatt álló kft. (a továbbiakban: korábbi I. rendű alperes), egy másik felszámolás alatt álló kft. (a továbbiakban: korábbi II. rendű alperes), valamint egy kereskedelmi kft. (a továbbiakban: korábbi III. rendű alperes). A korábbi I., illetve II. rendű alperesben az alperes többségi befolyást biztosító részesedéssel rendelkezett, a korábbi III. rendű alperes tagjai az alperes és házastársa voltak. 2007–2008 folyamán sor került egy perre, melyet a Fővárosi Bíróság, majd a Fővárosi Ítéltábla a keresetindítási határidő túllépése miatt megszüntetett. A jelen alkotmányjogi panasz ügy alapjául szolgáló egyedi ügyben az I. rendű felperes 2008. szeptember 5-én előterjesztett kereseti kérelmében azt kérte, hogy a Fővárosi Bíróság állapítsa meg a korábbi alperesek között létrejött egyes – az I. rendű felperes szerint a felé fennálló tartozás fedezetének elvonására irányuló – szerződések vele szembeni hatálytalanságát a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 203. § (1)–(2) bekezdése alapján, egyúttal kötelezze az alpereseket az elvont vagyon mértékéig annak tűrésére, hogy az I. rendű felperes a korábbi I. rendű alperessel szembeni tökekövetelését – valamint annak törvényes kamatait – a korábbi II. és III. rendű alperesek vagyonából közvetlenül kielégíthesse; továbbá perbe vonta az alperest – mint IV. rendű alperest –, és kérte a Fővárosi Bíróságot, hogy a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (a továbbiakban: régi Gt.) 296. § (1) bekezdése alapján a II. és III. rendű alperesekkel egyetemlegesen kötelezze őt annak a kárnak – valamint törvényes kamatainak – a megtérítésére, amely a régi Gt. hivatkozott rendelkezésében meghatározott tartósan hátrányos üzletpolitika következményeképpen állt be. A Fővárosi Bíróság 2008-ban a keresetet elutasította, a Fővárosi Ítéltábla azonban az alperes korlátlan és teljes felelősségének megállapítása iránti kereseti kérelem tárgyában az elsőfokú ítéletet részítéletével hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot pedig a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította. Az I. rendű felperes 2012. április 10-én az alperesekkel szembeni követeléseit az indítványozóra engedményezte.
- [2] 2014. április 23-án kelt ítéletében a Fővárosi Törvényszék a régi Gt. 296. § (1) bekezdése alapján helyt adott a felperesek kereseti kérelmének. Az ítélet indokolása szerint az alperes uralkodó tag befolyására a korábbi I. rendű alperes tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott, amellyel okozati összefüggésben kára származott az I. rendű felperesnek mint hitelezőnek, ezért kártérítési felelőssége megállapítható. A Fővárosi Ítéltábla ezt az ítéletet – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 254. § (3) bekezdésére figyelemmel – helybenhagyta. Az alperes felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, amely a támadott ítéletben hatályon kívül helyezte a másodfokú ítéletet és a keresetet elutasította. Az indokolás szerint, tekintettel arra, hogy a tartósan hátrányos üzletpolitikát az ellenőrzött társaság nézőpontjából kell megítélni (vagyis elsősorban nem azt kell nézni, hogy az I. rendű felperes igényével kapcsolatosan hogyan járt el az alperes), és az mindig folyamatos tevékenység, nem önmagában egy szerződés, a konkrét ügyben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem vonható le az a következtetés, hogy az alperes befolyására megvalósult a felperesek kereseti kérelmében állított, tartósan hátrányos üzletpolitika.
- [3] 2. Az indítványozó a Kúria döntésével szemben alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Panaszának az Alaptörvény sérelmét ismertető részének első szakasza az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) be-

kezdésére, második szakasza az Alaptörvény Nemzeti Hitvallására, M) cikk (2) bekezdésére, R) cikk (3) bekezdésére, valamint 28. cikkére támaszkodik. Ezekben az indítványozó sérelmezte, hogy a felülvizsgálati eljárás során neki már nem volt lehetősége a Kúria álláspontjára reagálni, nem kapott egyik bíróságtól sem tájékoztatást arra nézve, hogy a Kúria ítéletében figyelembe vett körülmények tisztázásra szorulnak. A Kúria az első és másodfokon eljáró bíróságokétól egészen eltérő álláspontra alapította ítéletét, olyan megfontolásokra, amelyeket még az alperes sem terjesztett elő felülvizsgálati kérelmében. Ez az eljárás ellentétes az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, tisztességes bírósági tárgyaláshoz, valamint (7) bekezdésében foglalt, jogorvoslathoz való jogával. Emellett a régi Gt. 296. § (1) bekezdésének a Kúria által adott értelmezése ellentétes az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásával, M) cikk (2) bekezdésével, R) cikk (3) bekezdésével, valamint 28. cikkével, mert „gyakorlatilag kiürítette a régi Gt. 296. § (1) bekezdésében [...] foglalt jogintézményt, hiszen a perbeli esetről a tartósan hátrányos üzletpolitika átátamasztásául nyilvánvalóbb tényállás nemigen akad.”

- [4] 3. Az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az indítvány megfelel-e a törvényben foglalt – formai és tartalmi – befogadási feltételeknek, és így alkalmas-e az érdemi elbírálásra.
- [5] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mely feltételek teljesülése esetén tekinthető határozottnak a kérelem. Ezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét, valamint az indítványozói jogosultságát megalapozó alaptörvényi és törvényi (Abtv.-beli) előírásokat. Megnevezte az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, és pontosan meghatározta, mely bírói döntést tartja azokkal ellentétesnek. Kérelmében kifejezetten kéri a támadott bírói döntés megsemmisítését. Ugyanakkor az indítvány, túl azon, hogy egyszer idézi az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdés első mondatát, semmilyen indokolást nem tartalmaz annak sérelmére nézve, ezért e vonatkozásban nem teljesíti az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti indokolási kötelezettséget.
- [6] Az indítványozó jogi képviselője a Kúria ítéletét 2015. november 12-én vette kézhez, az alkotmányjogi panasz 2016. január 11-én érkezett be az elsőfokú bírósághoz, így teljesült az Abtv. 30. § (1) bekezdésében előírt hatvan napos határidő.
- [7] Az Abtv. 27. §-a megköveteli az indítványozó érintettségét, az Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét, valamint a jogorvoslatok kimerítését. Az indítványozó II. rendű felperesként és engedményesként vett részt az eljárásban, ezért érintettsége megállapítható. Jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, az egyedi ügyben nemcsak a rendes jogorvoslati lehetőségeket (fellebbezés) vette igénybe, de felülvizsgálati eljárásra is sor került; az alkotmányjogi panasz az ennek során született ítélet megsemmisítésére irányul. Az Alaptörvényben biztosított jogok közül az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését (tisztességes bírósági tárgyaláshoz, illetve jogorvoslathoz való jog) jelölte meg. Az Alkotmánybíróság mindemellett rámutat arra, hogy a Nemzeti Hitvallás, továbbá az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése, valamint 28. cikke állami célkitűzéseket, kötelezettségeket, jogértelmezési segéd szabályokat fogalmaznak meg, ugyanakkor nem minősülnek az Abtv. 27. § a) pontja által megkövetelt, Alaptörvényben biztosított jogoknak {a 28. cikk vonatkozásában lásd: 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}, ezért az indítvány ebben a részében nem felel meg a törvényi feltételeknek.
- [8] Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett az Abtv. 29. §-ából fakadó követelmény teljesülését is, melynek értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [9] Az indítvány a tisztességes bírósági tárgyaláshoz és a jogorvoslathoz való jogra támaszkodik, azonban nem irányul másra, mint hogy az Alkotmánybíróság, mintegy a Kúria felülvizsgálati bíróságaként, semmisítse meg a támadott ítéletet, és ezáltal az indítványozónak kedvező eredménnyel zárja a pert. Az Alkotmánybíróság azonban a gyakorlatában világosan kimondta, hogy nem hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazási-jogértelmezési tevékenységének további felülvizsgálata. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja felül, ebből azonban csupán az következik – és így az Alkotmánybíróság csak azt ellenőrizheti a hatáskörében eljárva –, hogy a bírói döntés az Alaptörvény garanciáinak keretei között születhet, ezen túlmenően nem bírálhatja felül a bírói ténymegállapítás és jogszabályértelmezés eredményét, miként azt sem szavatolhatja, hogy az indítványozónak kedvező döntés születik. Az Alkotmánybíróság a bírói döntés elleni – „valódi” – alkotmányjogi panasz bevezetésétől kezdve következetesen tartja magát ehhez a gyakorlathoz: „[a] bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz [...] nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal [már] nem támadható bírói

határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. [...] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; újabban: 3078/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az indítványozó nem mutatott rá olyan körülményre – annak kiemelésén túl, hogy az első és másodfokon eljáró bíróságokkal szemben a Kúria a rendelkezésre álló bizonyítékokból nem tartotta levonhatónak az eljáró bíróságok következtetését –, amely azt támasztotta volna alá, hogy a Kúria az Alaptörvényben foglalt alapvető jogok megsértésével járt volna el jogerős ítéletének meghozatala során. Az indítvány érdemi elbírálására ezért az Abtv. alapján nincs lehetőség.

- [10] 4. A fent ismertetett körülményekre és érvekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem mutat rá részben Alaptörvényben biztosított jog sérelmére, részben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, továbbá nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, ezért azt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, illetve *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. június 14.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/228/2016.

